

กระทรวงพาณิชย์
๔๔/๑๐๐ ถนนนนทบุรี ๑
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
๑๑๐๐๐

Journal of Management Education

๑.๓ WIPO มีความตกลงทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศภายใต้กำกับดูแล ๒๖ ฉบับ ครอบคลุมประเด็นทรัพย์สินทางปัญญาด้านต่างๆ เช่น สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ การออกแบบอุตสาหกรรม และลิขสิทธิ์ เป็นต้น และมีการจัดตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานกลุ่มต่างๆ เพื่อกำกับดูแลการดำเนินงานตามสนธิสัญญาทรัพย์สินทางปัญญาด้านต่างๆ โดยมีการประชุมคณะกรรมการ และคณะทำงานต่างๆ ในการกำกับดูแลประมาณปีละ ๔๒ ครั้ง

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) กำหนดให้เรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวข้องกับองค์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับรัฐบาลไทย ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา จึงเห็นควรเสนอเรื่อง ข้อเสนอให้กระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยประสานงานหลักของไทยกับองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๓. สารสำคัญ และข้อเท็จจริง

๓.๑ การประสานงานระหว่างไทยกับองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO)

๓.๑.๑ การประสานงานระหว่างหน่วยงานไทยกับ WIPO ที่ผ่านมา ดำเนินการ โดยกระทรวงการต่างประเทศ โดยเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทย ประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้แทนไทยในองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก อย่างไรก็ดี ในส่วนการพิจารณาให้ความเห็น ด้านเทคนิค การส่งผู้แทนเข้าร่วมการฝึกอบรม และเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ และคณะทำงานต่างๆ ของ WIPO กระทรวงการต่างประเทศ (คณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา และกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ) จะประสานส่งเรื่องต่อให้กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักด้านการคุ้มครองปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา ดำเนินการตามกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของไทย และมีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ด้านทรัพย์สินทางปัญญา

๓.๑.๒ ในช่วงระยะเวลา ๓ ปีที่ผ่านมา กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมต่างๆ ในกรอบ WIPO โดยใช้เงินงบประมาณในการส่งผู้แทน รวม ๖.๕ ล้านบาท คือ ปี ๒๕๕๕ (๖ ครั้ง งบประมาณ ๑.๕ ล้านบาท) ปี ๒๕๕๖ (๑๐ ครั้ง งบประมาณ ๒.๓ ล้านบาท) และ ปี ๒๕๕๗ (๑๐ ครั้ง งบประมาณ ๒.๗ ล้านบาท) ซึ่งหากส่งผู้แทนจากประเทศไทยเข้าร่วมการประชุม WIPO ที่จัดต่อเนื่องครบทุกครั้ง คาดว่าจะต้องใช้เงินงบประมาณในการส่งผู้แทนไม่ต่ำกว่าปีละ ๑๐ ล้านบาท

๓.๑.๓ เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณส่งผลให้กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาไม่สามารถติดตามความคืบหน้าการหารือใน WIPO และร่วมแสดงบทบาทในการประชุมต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่อง โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาจะพิจารณาเลือกส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมที่นครเจนีวา เฉพาะในเรื่องที่จำเป็นต้องตัดสินใจพิเศษ หรือมีความสำคัญต่องานของกรมทรัพย์สินทางปัญญาในลำดับต้น เช่น การประชุมเรื่องลิขสิทธิ์ วาระเพื่อการพัฒนา และการเจรจาจัดทำความตกลงด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพย์สินทางวัฒนธรรม และการแสดงออกทางวัฒนธรรม เป็นต้น และขอให้คณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา ซึ่งเป็นหน่วยประสานหลักกับ WIPO ในปัจจุบัน ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมเป็นส่วนใหญ่

๓.๑.๔ นอกจากนี้ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ รับหน้าที่ในการชำระค่าธรรมเนียม WIPO โดยรับจัดสรรงบประมาณ ปีละ ๑๑,๓๙๕ ฟังก์สวิสหรือประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ บาท

๓.๒ ความเชื่อมโยงระหว่างงานด้านทรัพย์สินทางปัญญาขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) และองค์การการค้าโลก (WTO)

๓.๒.๑ กระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการประชุมเจรจากำหนดท่าทีไทยในเวทีองค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งเป็นองค์ระหว่างประเทศที่มีหน้าที่หลักในการกำหนดกฎเกณฑ์การค้าระหว่างประเทศ มีคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกปฏิบัติงาน ณ นครเจนีวา และมีกรมทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้าน

การค้าและทรัพย์สินทางปัญญาทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์เสนอทำที่ไทย และเจรจาเรื่องเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในเวที WTO และ WIPO

๓.๒.๒ เนื่องจากทรัพย์สินทางปัญญามีความเกี่ยวข้องและทวีความสำคัญต่อการค้าในหลายมิติ เช่น ทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า/บริการ และเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของผู้ประกอบการ เป็นต้น WIPO ซึ่งเป็นองค์การชำนาญเฉพาะด้านทรัพย์สินทางปัญญาจึงถือเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทใกล้ชิดกับการค้าเป็นอย่างมาก งานขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) กับงานขององค์การการค้าโลก (WTO) ในด้านทรัพย์สินทางปัญญาจึงมีความเกี่ยวเนื่องกันอย่างใกล้ชิด การกำหนดนโยบาย/ทำที่ไทยในสองเวทีนี้ จึงควรมีความสอดคล้องและประสานกัน เช่น ทรัพย์สินทางปัญญากับการเข้าถึงยา การคุ้มครองทรัพยากรชีวภาพกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค และการพัฒนาบุคลากรด้านทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น

๓.๒.๓ ปัจจุบันมีคณะผู้แทนถาวรประจำ ณ นครเจนีวา ๑๖ ประเทศ ที่มอบให้เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรประจำ WTO เป็นผู้แทนใน WIPO ด้วย ได้แก่ ๑) ออสเตรเลีย ๒) บราซิล ๓) แคนาดา ๔) ชิลี ๕) โคลัมเบีย ๖) เอลซัลวาดอร์ ๗) เอกวาดอร์ ๘) กัวเตมาลา ๙) ฮังการี ๑๐) มอนเตเนโกร ๑๑) นิวซีแลนด์ ๑๒) ปานามา ๑๓) โดมินิกันรีพับลิค ๑๔) สิงคโปร์ ๑๕) ตุรกี และ ๑๖) อุรุกวัย

๓.๓ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของกระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงพาณิชย์ที่จะเกี่ยวข้องกับการประสานงานกับองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก

๓.๓.๑ กระทรวงการต่างประเทศมีกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้ กองนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ มีอำนาจหน้าที่เป็นหน่วยประสานงานกลางในการกำหนดนโยบาย และดำเนินการร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศในกรอบความร่วมมือในระดับพหุภาคี และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้คณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติมีอำนาจหน้าที่ประสานงานเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ขององค์การสหประชาชาติ และรายงานความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสถานการณ์ระหว่างประเทศที่นำเข้าสู่การพิจารณาของสหประชาชาติมายังกระทรวง

๓.๓.๒ กระทรวงพาณิชย์มีกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักปลัดกระทรวงกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลก มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติงานในฐานะของผู้แทนไทยในการเจรจาทางการค้าอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้สำนักส่งเสริมการพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา มีอำนาจหน้าที่ ศึกษา วิเคราะห์ กำหนดทำที่และประชุมเจรจาจัดทำความตกลง หรือความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งในกรอบองค์การการค้าโลก องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดทำที่ และดำเนินการตามความตกลง หรือความร่วมมือระหว่างประเทศ

๓.๓.๓ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของกระทรวงการต่างประเทศ ระบุไว้กว้างๆ เรื่องการประสานงานเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ขององค์การสหประชาชาติ และอำนาจหน้าที่ตาม

กฎกระทรวงของกระทรวงพาณิชย์ ระบุเรื่องการประชุมเจรจาในกรอบองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ไว้ในงานของกรมทรัพย์สินทางปัญญาด้วย

๔. ข้อเสนอกระทรวงพาณิชย์

เนื่องจากสาระัตถะของงาน WIPO และงาน WTO ในด้านทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวเนื่องกันอย่างใกล้ชิด และเป็นเรื่องเทคนิคเฉพาะ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่กระทรวงพาณิชย์ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา และมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านทรัพย์สินทางปัญญา และการเจรจาการค้าระหว่างประเทศโดยตรงเป็นผู้ประสานงาน ติดตามการดำเนินงานใน WIPO เพื่อให้การเข้าร่วมแสดงบทบาทของไทยใน WIPO เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ กระทรวงพาณิชย์พิจารณาแล้ว เห็นควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบ ดังนี้

๔.๑ ให้กระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยประสานงานหลักของไทยกับองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) แทนกระทรวงการต่างประเทศ

๔.๒ ให้คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลก ซึ่งเป็นหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ ที่ประจำอยู่ ณ นครเจนีวา ทำหน้าที่ประสานงานกับองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) แทนคณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา และแต่งตั้งให้เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลก เป็นผู้แทนไทยในองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) แทนเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา ซึ่งจะช่วยให้การมีส่วนร่วม และแสดงบทบาทเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาของไทยในเวทีระหว่างประเทศต่างๆ มีความสอดคล้อง และสนับสนุนซึ่งกันและกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ฉัตรชัย สาริกัลยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

สำนักส่งเสริมการพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา

โทร ๐๒-๕๔๗-๔๖๕๖ * จอห์น

โทรสาร ๐๒-๕๔๗-๔๖๕๑